

Mladinski svet Ajdovščina

Cesta IV. prekomorske 61a

5270 Ajdovščina

strategija@msa.si

Občina Ajdovščina

Cesta 5. maja 6a

5270 Ajdovščina

obcina@ajdovscina.si

Raziskava stanja na področju mladine v občini Ajdovščina

ANALIZA REZULTATOV ANKETE MED MLADIMI

Ajdovščina, maj 2012

Izdal: Mladinski svet Ajdovščina

Za izdajatelja: Helena Harej

Pripravil: Borut Cink

Leto izida: 2012

<http://msa.si>

info@msa.si

Izvedba projekta Strategija je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina te analize je izključno odgovornost Mladinskega sveta Ajdovščina in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

KAZALO

1. KLJUČNE UGOTOVITVE	4
2. ANALIZA REZULTATOV ANKETE MLADINSKEGA SVETA AJDOVŠČINA	6
2.1 SISTEMSKI PODATKI.....	6
2.2 MLADINSKO ORGANIZIRANJE IN PROSTI ČAS.....	7
2.3 ZAPOSLOVANJE.....	9
2.4 STANOVANJSKA PROBLEMATIKA	13
2.5 MOBILNOST	15
2.6 IZOBRAŽEVANJE.....	19
2.7 PARTICIPACIJA	22
2.8 ZDRAVJE.....	25
2.9 INFORMIRANJE	26
3. NACIONALNI KONTEKST	28

1. KLJUČNE UGOTOVITVE

Raziskava, katere analizo vam predstavljamo v nadaljevanju, je pripomogla k oblikovanju celovitejšega pregleda nad stanjem med mladimi v občini Ajdovščina. Stališča, razmišljanja in predlogi, ki smo jih zbrali z anketo, so ključnega pomena za pripravo Strategije za mlade v ajdovski občini.

Rezultati ankete so pokazali, da so mladi aktivni sooblikovalci dogajanja v občini Ajdovščina, vendar še zdaleč ne na način tradicionalne politične participacije oz. aktivnega državljanstva. Bistveno bolj je razširjeno sodelovanje v različnih društvih in organizacijah z različnimi poslanstvi, saj je slaba polovica (42 %) mladih Ajdovcev in Ajdovk včlanjena v vsaj eno društvo ali organizacijo.

Iz ankete je slišati jasen in odločen glas mladih, ki si želijo, da bi bilo dogajanja na različnih področjih v občini Ajdovščina več. Želijo si več kvalitetnih zabav in druženj, iščejo dodatne možnosti izobraževanj, v Ajdovščini pogrešajo večji nabor športnih aktivnosti in prireditev ter obuditev tradicionalnih ajdovskih dogodkov, kot npr. Ajdovščina v maju.

Tako visok odstotek vključenosti mladih v različne organizacije je dobra osnova za nadgradnjo njihovega sodelovanja pri sooblikovanju družbeno-političnih procesov v občini, pri čemer pa bo nujno potrebno razviti nove, drugačne mehanizme, ki bodo mlade prepričali, da se aktivneje udeležujejo tudi pri sprejemanju odločitev na ravni lokalne samouprave.

Iz analize rezultatov ankete je razvidno, da se mladi z odločanjem na občinski ravni ne počutijo povezani in upoštevani, kar verjetno bistveno vpliva na splošen odnos do lokalne politike in administracije, saj jih ta ne zanima oz. je ne spremljajo, četudi se zavedajo, da sprejete odločitve pomembno vplivajo tudi na (z)možnosti njihovega osamosvajanja in življenjsko pot.

Mladi v občini Ajdovščina potrebujejo boljše informiranje na vseh področjih od zaposlovanja do reševanja stanovanjskega vprašanja in izobraževanja. Možnosti, ki so na voljo, so premalo razpoznavne, zato je nujno posodobiti komunikacijske kanale, da bodo informacije o štipendijah, subvencijah, razpisih, prostih delovnih mestih in razpisih za neprofitna stanovanja, če naštejemo le nekatere, bolj dosegla tudi mlado populacijo. Ne nazadnje so nekateri od ukrepov občine namenjeni prav ali samo njim.

Vsekakor je razveseljivo, da si 70 % mladih želi pridobiti zaposlitev v občini Ajdovščina in bi tako po zaključku izobraževanja tudi ostali ali se vrnili v domačo občino. Na tem področju bodo prihodnji ukrepi povezovanja gospodarskih subjektov, mladih in občine pomembni, sicer se bo tudi občina Ajdovščina soočila z begom možganov tja, kjer bodo našli zaposlitev in okolje, ki jih bo pri njihovem profesionalnem udejstvovanju tudi stimuliralo.

Področji, tesno povezani z zaposlovanjem, sta tudi stanovanjsko področje in področje izobraževanja. Reševanje prvega se bistveno lažje rešuje s pridobitvijo zaposlitve v občini, kar je pokazala tudi analiza ankete. Proces izobraževanja je pomemben za razvoj gospodarskih, kulturnih, športnih ter drugih dejavnosti v občini. Mladi so jasno sporočili, da bi se zanimali za tradicionalne oz. lokalne poklice ter tudi za študij v Ajdovščini, potrebno pa je vzpostaviti prave pogoje in vzpodbude, ki bodo to omogočile.

Anketa, ki jo je med mladimi v občini Ajdovščina za pripravo občinske Strategije za mlade izvedel Mladinski svet Ajdovščina, jasno pokaže ogromen potencial med mladimi v občini. Na eni strani imamo v skupnost in sobivanje usmerjene mlade z energijo, znanjem in pripravljenostjo za učenje. Na drugi strani pa mladi za izpolnitev svojih idej, pričakovanj in želja potrebujejo ravnovesje, ki jo predstavljajo občina, civilno-družbene organizacije in druge institucije. Skupno, načrtno in dolgoročno delovanje za kvaliteten razvoj ključnih področij (področja izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, aktivnega državljanstva, mobilnosti in informiranja mladih) za mlade je pot, ki jo moramo v občini Ajdovščina prehoditi skupaj. Skupaj za boljšo in lepšo prihodnost.

2. ANALIZA REZULTATOV ANKETE MLADINSKEGA SVETA AJDOVŠČINA

Anketa Mladinskega sveta Ajdovščina med mladimi v občini Ajdovščina je potekala med 30. marcem in 20. aprilom 2012. Namen ankete je bil pridobiti sliko stanja, poznavanja in zavedanja o vlogi in položaju mladih ter o stopnji zavedanja in vključenosti mladih v odločevalske procese v lokalni skupnosti.

Z anketo smo dobili odgovore na vprašanja, kako mladi v občini ocenjujejo obstoječe ukrepe v okviru mladinske politike lokalne skupnosti, tj. kako »prijazna« je občina do mladih in kaj je potrebno storiti, da se bo njihovo zadovoljstvo povečalo.

Z anketo pridobljeni podatki bodo velikega pomena za oblikovanje lokalne strategije za mlade v občini Ajdovščina za obdobje 2013–2018.

2.1 SISTEMSKI PODATKI

V anketi je sodelovalo **432** mladih, starih med **15 in 29 let**, med njimi je bilo **55,8 % žensk** in **44,2 % moških**, izmed katerih jih **37 % živi v Ajdovščini**, **57,2 % v drugih krajih po občini**, 5,8 % pa izven nje. Med anketiranci je bilo **37 % dijakov**, **40 % študentov**, **2,1 % samozaposlenih**, **4,9 % nezaposlenih**, **14,8 % zaposlenih** in **1,2 % oseb z drugim statusom**.

Število sodelujočih v anketi predstavlja **12,2 % vseh mladih¹ v občini Ajdovščina**. Vsi omenjeni podatki zagotavljajo reprezentativnost in veljavnost ankete, ki je bila pripravljena v skladu s standardi družboslovnega raziskovanja.

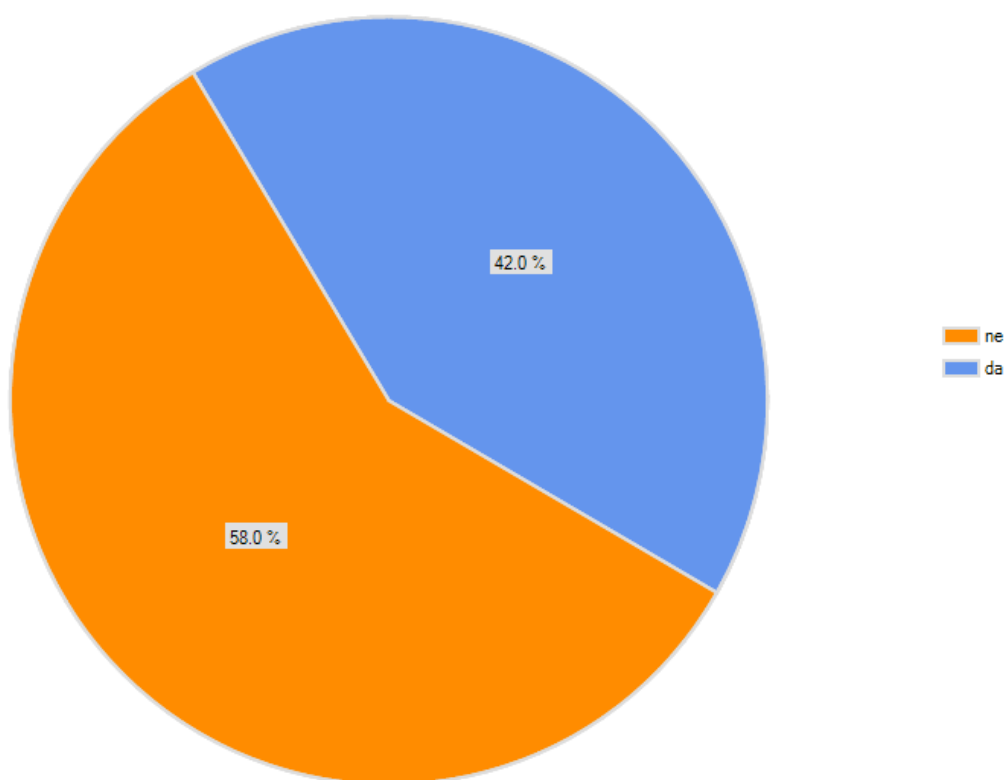
¹ Število mladih v občini Ajdovščina je 3545 (vir: Mladi odpiramo prostor; <http://www.mladi-in-obcina.si/index.php/mladinske-organizacije/mladinske-organizacije-v-obinah/208-mladinske-organizacije-v-obini-ajdovina>)

2.2 MLADINSKO ORGANIZIRANJE IN PROSTI ČAS

Anketa je pokazala, da je slaba polovica oz. **42 % mladih vključenih v mladinske organizacije, organizacije za mlade, športne klube ali druge organizacije**. Članstvo v društvih in organizacijah je lahko pasivno ali aktivno. Izmed tistih, ki so člani katere koli organizacije v občini Ajdovščina, je tretjina takšnih, ki so samo člani in uživajo ugodnosti iz tega naslova, 30 % pa je takšnih, ki aktivno sodelujejo pri pripravi programov ali so del vodstev organizacij ali društev.

Slika 1: Članstvo v civilno-družbenih organizacijah.

Ali si član(-ica) katere mladinske organizacije / organizacije za mlade / športnega kluba / druge organizacije?

Nazivi društev in organizacij, katerih člani so sodelovali in jih zapisali v anketi:

Fotografsko društvo Veni Pilon, KUD Javorjev hudič, Go breakers, Društvo mladih Col, Mladinski svet Ajdovščina, AK Modri dirkač, ŠD Gajbice, ŠD Fenomeni, NTK Burja, Društvo Slano blato, Akademski pevski zbor, Mladinski pevski zbor, Društvo Vinoreja Šmartno, Strujna Mega Klub, Društvo Branik, Društvo Gozd, Jamarsko društvo, Društvo tabornikov Rod Mladi bori, Potapljaški klub Mehurček, Klub goriških študentov, Klub ajdovskih študentov, PGD Dornberk, ZSKSS Ajdovščina, KK Črn trn, Balinarski klub, RK Ajdovščina, KŠD Vrnivec, KTD Lebenhaus, Kitarski orkester GŠVV Ajdovščina, Mladinski center, CSD, SK Gorica, ŠKD Wada, Karate klub Shotokan Ajdovščina, KK Marc Ajdovščina.

Nabor društev, v katerih so mladi aktivni, je širok in kaže na pomembnost aktivne participacije mladih v občini. Podatki kažejo, da se mladi vključujejo tudi v društva, ki ne delujejo na območju občine Ajdovščina.

Izmed mladinskih dogodkov, ki so organizirani v občini Ajdovščina, se mladi največ udeležujejo **koncertov in zabav (88,4 %)**, sledijo **kulturne prireditve (37 %)**, **kino večeri (18,1 %)**, izobraževanja/delavnice/seminarji (16,6 %), **potopisna predavanja (9,6 %)** in **tabori (8,3 %)**.

Na vprašanje, katere prostočasne aktivnosti v občini Ajdovščina manjkajo, so mladi najpogosteje odgovorili, da manjka **predvsem kvalitetnih zabav in koncertov**. Še posebej je bila izpostavljena prireditev **Ajdovščina v maju**, ki jo anketirani močno pogrešajo.

Izpostavljen je bil problem prireditvenega prostora za mladinske ter druge dogodke. Mladi v občini Ajdovščina si želijo tudi **več športnih aktivnosti in kino predstav oz. kino večerov**. Po njihovem mnenju bi morale biti **več organiziranega druženja mladih in izobraževanj, delavnic ter tečajev**, ki pa bi morali biti cenejši. Izpostavljen je bil tudi problem informiranja o aktivnostih, ki potekajo v občini.

Aktivnost mladih v mladinskih organizacijah, društvih in organizacijah za mlade je v občini Ajdovščina v primerjavi s podatki iz raziskave Mladina 2010² na podobni oz. nekoliko višji ravni od slovenskega povprečja, kar kaže na visoko raven civilno-družbenega delovanja mladih v občini Ajdovščina. Ob tem nam ta podatek tudi pove, da delo civilno-družbenih organizacij v občini Ajdovščina po eni strani zadovoljuje interese svojih članov, obenem pa so si s svojim dosedanjim delovanjem zgradili ugled, ki ga prepoznavajo tudi generacije, ki v obdobje mladosti (po definiciji je to obdobje med 15. in 29. letom) šele vstopajo. Pri tem ne gre spregledati sporočil iz anketnih odgovorov glede pomanjkanja športnih aktivnosti, zabav, koncertov, organiziranega druženja mladih in različnih izobraževanj v občini Ajdovščina. To je vsekakor področje, ki mu bodo morale civilno-družbene organizacije, mladinske organizacije, organizacije za mlade in tudi sama občina v prihodnje nameniti več pozornosti.

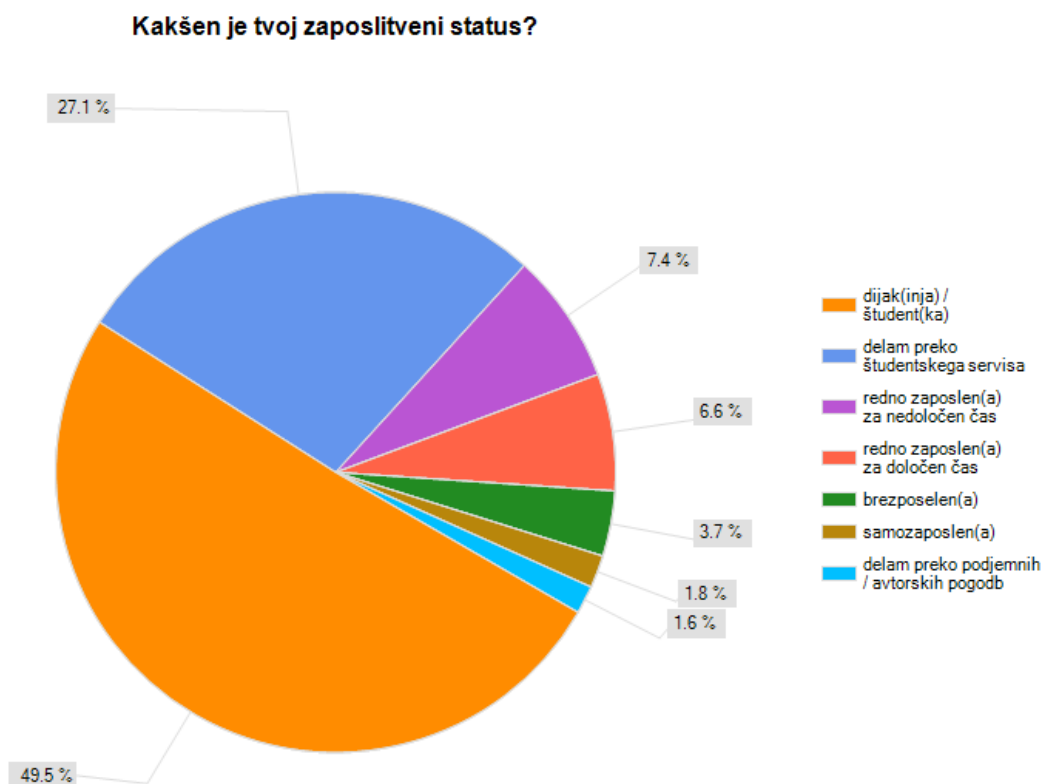
² Mladina 2010 – družbeni profil mladih v Sloveniji; Urad za mladino RS; 10.5.2012;
http://www.ursm.gov.si/fileadmin/ursm.gov.si/pageuploads/slike/mladina_2010/Mladina2010-2.pdf

2.3 ZAPOSLOVANJE

Anketirance smo povprašali po zaposlitvenem statusu. Ugotovitve so sledeče: **49,5 %** anketiranih je **dijakov ali študentov**, ki v času študija oz. šolanja ne delajo, **27,1 %** jih dela preko **študentskega servisa**, **6,6 %** je zaposlenih za določen čas, **7,4 %** za nedoločen čas, **1,8 %** je samozaposlenih, **1,6 %** jih dela preko **podjemnih in avtorskih pogodb**, **3,7 %** pa jih je **brezposelnih**.

Slika 2: Zaposlitveni status anketirancev.

Med brezposelnimi je **31,3 %** takšnih, ki **niso aktivni iskalci zaposlitve**, **43,8 %** jih **aktivno išče delo**, **vendar ga ne dobi**, medtem ko je **25 %** **mladih aktivnih iskalcev zaposlitve**, vendar se soočajo s problemom, da so **premalo kvalificirani za delo**, ki si ga želijo opravljati.

TABELA 1: Prikaz povprečnih mesečnih prihodkov glede na zaposlitveni status.

MESEČNI PRIHODEK	ZAPOSLOTVENI STATUS				
	Brezposelni	Delo prek avtorskih oz. podjetniških pogodb	Delo prek študentskega servisa	Zaposlitev za nedoločen čas	Zaposlitev za določen čas
Do 200 EUR	83,3 %	50 %	41,7 %	/	/
200–500 EUR	16,7 %	16,7 %	45,6 %	3,7 %	8 %
500–1000 EUR	/	16,7 %	10,7 %	59,3 %	68 %
1000–2000 EUR	/	/	1 %	33,3 %	20 %
Nad 2000 EUR	/	/	1 %	3,7 %	4 %

Povprečen mesečni dohodek brezposelnih je sledeč:

83,3 % nezaposlenih ima mesečni dohodek do 200 EUR, 16,7 % pa med 200 in 500 EUR.

Povprečen dohodek anketiranih, ki delajo preko avtorskih/podjetniških pogodb, je sledeč:

50 % jih zasluži do 200 EUR, 16,7 % med 200 in 500 EUR, 16,7 % pa med 500 in 1000 EUR.

Povprečen mesečni dohodek tistih, ki delajo preko študentskega servisa, je sledeč:

41,7 % jih zasluži do 200 EUR, 45,6 % jih zasluži med 200 in 500 EUR, 10,7 % jih zasluži med 500 in 1000 EUR, 2 % pa jih zasluži več kot 1000 EUR.

Povprečen dohodek anketiranih, ki so zaposleni za nedoločen čas, je sledeč:

3,7 % jih zasluži med 200 in 500 EUR, 59,3 % med 500 in 1000 EUR, 33,3 % med 1000 in 2000 EUR ter 3,7 % več kot 2000 EUR.

Povprečen dohodek anketiranih, ki so zaposleni za določen čas, je sledeč:

8 % jih zasluži med 200 in 500 EUR, 68 % med 500 in 1000 EUR, 20 % med 1000 in 2000 EUR, 4 % pa več kot 2000 EUR.

Zaskrbljujoč je podatek, da bi se kar **79,5 % mladih zaradi zaposlitve izselilo iz občine Ajdovščina**, obenem pa jih več **kot 70 % odgovarja, da si želijo najti svojo zaposlitev prav v občini Ajdovščina**.

Tretjina mladih si zaposlitve v občini ne želi, predvsem ker:

- ponudba delovnih mest ne ustreza njihovi izobrazbi ali zanimanju ter
- kot problematično vidijo predvsem možnost napredovanja in samo perspektivnost gospodarskega okolja v Ajdovščini.

Zanimiv je tudi podatek, da **59 % mladih Ajdovcev in Ajdovk podjetništvo sploh ne zanima.**

Izmed preostalih **41 %** bi jih bilo **66 % pripravljenih ustanoviti podjetje v občini na naslednjih področjih:** turizem, dejavnosti za mlade, pravno zastopanje, oglaševanje, lesna industrija (lesna biomasa), organizacija dogodkov, gradbeništvo, različne obrti, gostinstvo, socialno podjetništvo, kultura in izobraževanje ter razvoj visokih tehnologij.

63,4 % tistih, ki bi bili v občini pripravljeni ustanoviti podjetje, meni, **da Ajdovščina ni podjetništvu prijazno okolje.** Menijo, da bi se to lahko izboljšalo predvsem:

- z uvedbo subvencij za samozaposlovanje,
- z organizacijo izobraževalnih delavnic o podjetništvu,
- z ugodnimi krediti za zagon podjetja in
- s pomočjo občine pri najemanju prostorov za izvajanje gospodarskih dejavnosti (ali z oddajo praznih prostorov po nižji najemnini oz. z ureditvijo tehnološkega parka).

9 % anketirancev se je opredelilo **kot mladi podjetniki oz. podjetnice**, zaskrbljujoče pa je dejstvo, da **72,2 % aktivnih podjetnikov ne pozna načinov pridobivanja finančne podpore za zaposlovanje mladih diplomantov.**

66,5 % anketiranih meni, da **nimajo dovolj informacij o zaposlovanju v občini.** Večina jih informacije o zaposlitvah išče preko zavoda za zaposlovanje, študentskega servisa, agencij za posredovanje del, socialnih omrežij ter poznanstev.

Anketirani so predlagali naslednje ukrepe na občinski ravni, ki bi po njihovem mnenju **olajšali zaposlovanje mladih v občini ter pomagali mladim pri iskanju dela in zaposlitve:**

- oblikovati in objaviti seznam gospodarskih subjektov in njihovih dejavnosti v občini,
- uporabiti sodobnejše načine komuniciranja zaposlitvenih priložnosti, delavnic, tečajev, prostih delovnih mest (uporaba socialnih omrežij, uporaba mobilnih tehnologij in elektronske pošte ...),
- omogočiti pripravništvo oz. nabiranje praktičnih delovnih izkušenj za mlade,
- spodbujati podjetnike za zaposlovanje mladih s subvencijami,
- oblikovati kadrovske štipendijske sheme na ravni občine Ajdovščina,
- povezovati mlade brezposelne in uspešne mlade podjetnike za izmenjavo izkušenj in znanj,
- nagrajevati podjetja, ki zaposlujejo mlade,
- svetovati dijakom in osnovnošolcem glede možnosti zaposlitev v prihodnosti,
- izvajati občinske investicije v okolje in prostor,
- ustanoviti enotno svetovalno točko za mlade, kjer bi jim nudili pravno svetovanje, izobraževanje o pravicah (socialnih, delavskih in drugih), pomoč pri uveljavljanju svojih pravic itd.,

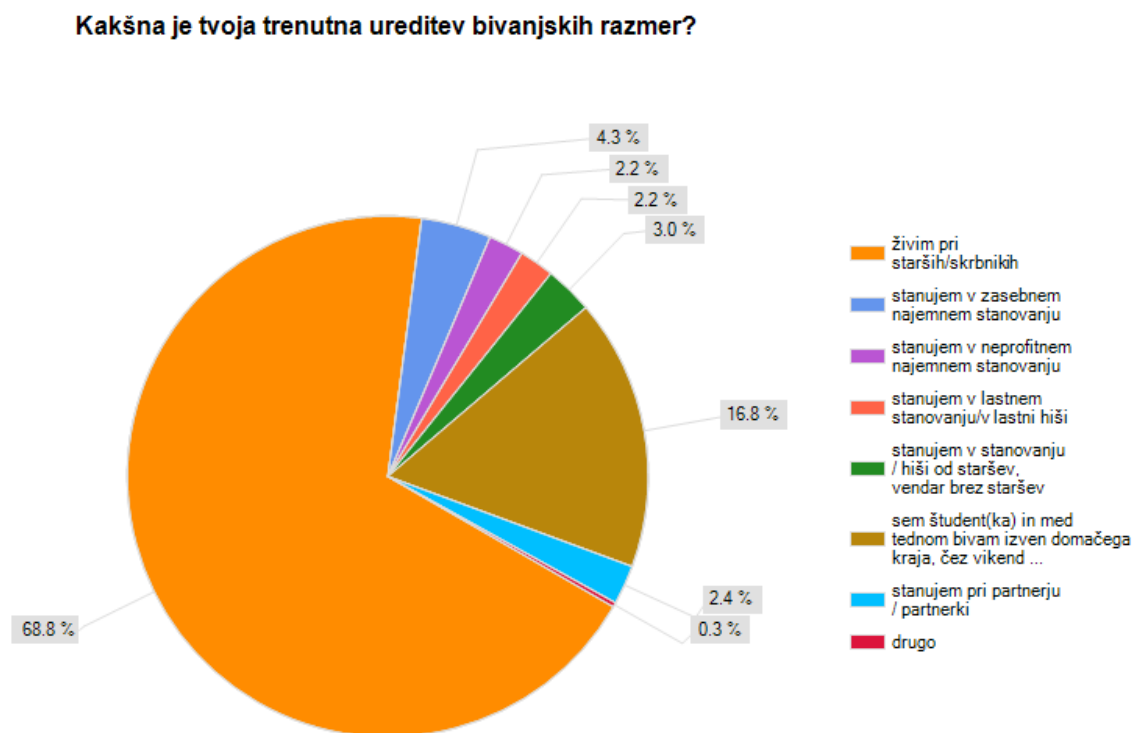
- oglaševati prosta delovna mesta v lokalnem časopisju in na spletnih straneh,
- ustanoviti zaposlovalno agencijo, ki bi mladim aktivno pomagala pri iskanju/samozaposlovanju/združevanju preko raznih pravnih oseb (inštitut, zavod, ustanova, s.p., d.o.o.),
- investirati v tehnološki park v občini Ajdovščina,
- spodbujati mlade za sodelovanje s podjetji že tekom študija ali šolanja v srednji šoli in
- zgodnejše upokojevanje starejših.

Pridobljeni podatki in odgovori kažejo na to, da si večina mladih želi ostati v občini Ajdovščina, vendar pa je eden od temeljnih predpogojev za samostojno življenje zaposlitev. Od občine si mladi želijo aktivnejšo vlogo pri vzpodbujanju podjetništva in zaposlovanja mladih. Zbrani odgovori kažejo, da imajo mladi ideje in znanje ter so pripravljeni na delo, od občine pa pričakujejo, da jim bo pri tem priskočila na pomoč. Posebno pozornost bo glede na zbrane odgovore potrebno nameniti tudi informiranju mladih o vseh možnostih, vzpodbudah in programih, ki so jim na voljo pri ustanavljanju lastnega podjetja ali pri zaposlovanju tako na občinski kot tudi na nacionalni in evropski ravni.

2.4 STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

Anketa je pokazala, da na stanovanjskem področju občina Ajdovščina od slovenskega povprečja bistveno ne odstopa. **68,8 % mladih v občini namreč živi pri starših ali skrbnikih.** Samo **14,1 % mladih živi na svojem** (v najemniškem, lastniškem stanovanju ali hiši). Pri tem velja izpostaviti povezanost z zaposlitvijo, ki prinaša redne dohodke.

Slika 3: Bivanjske razmere mladih v občini Ajdovščina.

Kljub temu mladi s svojimi bivanjskimi razmerami niso **nezadovoljni**, saj je takšnih le **19,9 %** vprašanih. **Preko 80 %** jih je s svojim bivanjskim statusom **zadovoljnih**.

Zanimiv je tudi podatek, da si 74,4 % mladih želi samostojno urediti svoje stanovanjsko vprašanje, vendar je poglobitna ovira pri tem pomanjkanje finančnih sredstev. S povezovanjem spremenljivk smo ugotovili, da **45,5 %** tistih, ki so izjavili, da imajo **mesečni dohodek nad 1000 EUR, živi pri starših ali skrbnikih**, kar je občutno manj od občinskega povprečja za mlade, ki nimajo mesečnih prihodkov nad 1000 EUR.

Glede stanovanjske situacije v občini Ajdovščina 43,2 % mladih meni, da so stanovanja predraga za nakup, 22 % jih meni, da je premalo neprofitnih najemniških stanovanj, 13,3 % pa jih meni, da je premalo najemniških stanovanj nasploh.

Mlade smo tudi povprašali, ali **poznajo kakšne ukrepe države ali občine**, ki bi jim lahko pomagali pri urejanju stanovanjskega vprašanja. **Kar 78,5 % jih je odgovorilo, da ukrepov ne poznajo.** Tako tudi ne čudi podatek, da kar **55 % mladih ni znalo oceniti**, ali občina Ajdovščina posveča dovolj skrbi za

stanovanjske razmere mladih. **41,7 % mladih meni, da občina temu ne posveča dovolj skrbi**, samo 3,6 % pa meni, da občina temu posveča dovolj skrbi.

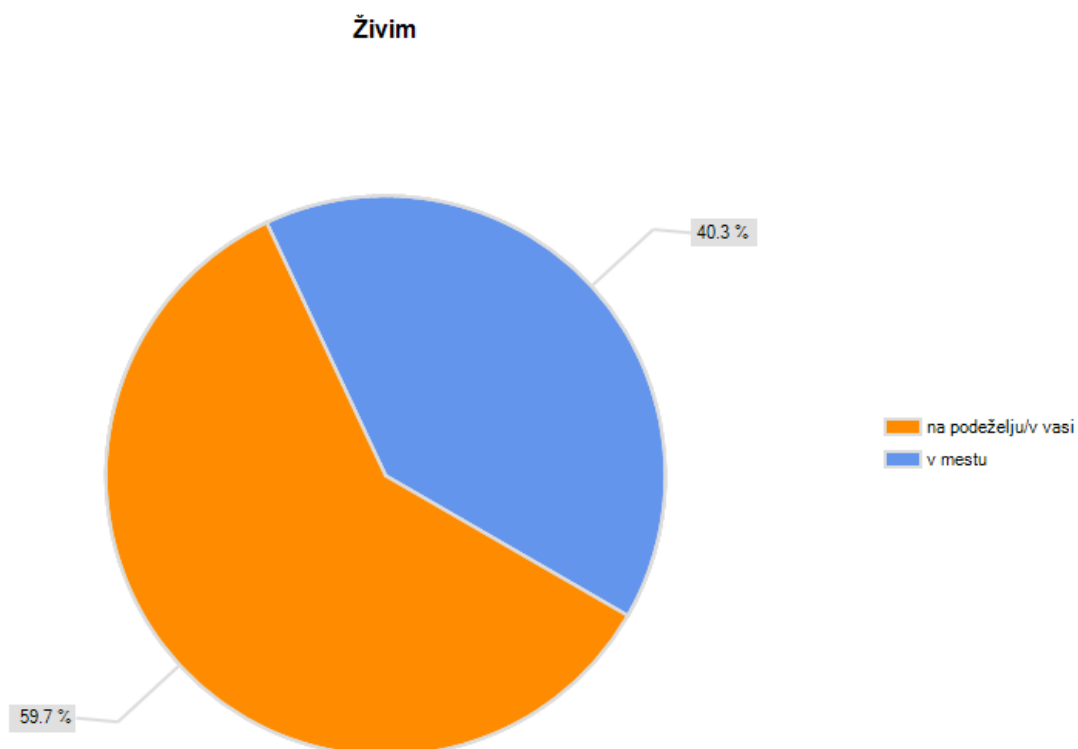
Mladi predlagajo naslednje rešitve in spremembe na področju stanovanjske politike v občini Ajdovščina, ki bi jim olajšale pot do stanovanja:

- subvencije za najemnine mladih v najemniških stanovanjih,
- ugodnejši krediti za mlade za nakup prvega stanovanja,
- znižanje cen stanovanj,
- gradnja stanovanj za mlade in
- več neprofitnih stanovanj za mlade in mlade družine.

Analiza anketnih odgovorov nam je prikazala stanje, kot ga iz drugih statistik in raziskav že poznamo. Mladi se poleg težav pri iskanju zaposlitve soočajo tudi z nezmožnostjo samostojnega reševanja stanovanjskega vprašanja. Pri tem bi občina lahko bolj pomagala predvsem s pomočjo pri kreditiranju mladih pri reševanju prvega stanovanjskega vprašanja ali z neposredno gradnjo stanovanj, ki bi jih namenili v neprofitni najem mladim ali mladim družinam.

2.5 MOBILNOST

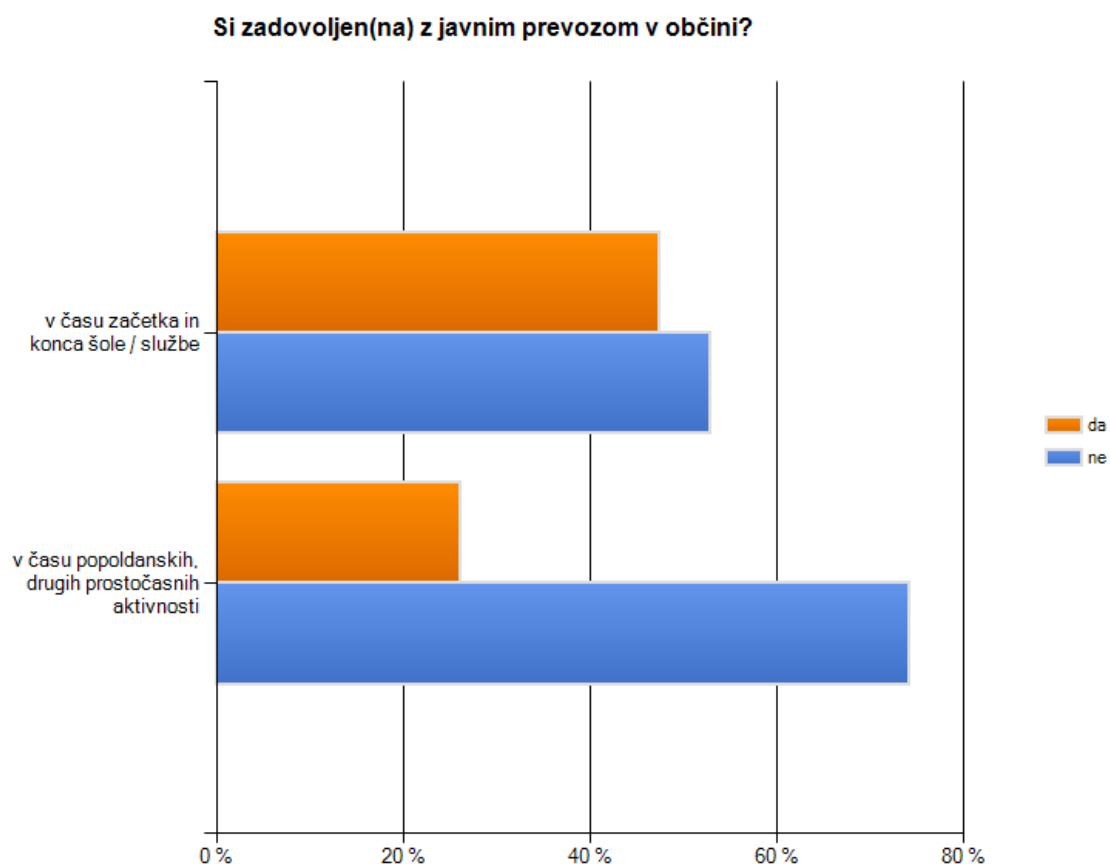
Slika 4: Delež mladih, ki živijo v mestu in na podeželju.

Za prevoz v šolo, na delovno mesto ali na prostoročasne aktivnosti preko **80 % vprašanih uporablja osebni avtomobil**. Javni prevoz uporablja zgolj slaba desetina vprašanih, ostali pa se na destinacije odpravijo peš ali s kolesom.

Mladi v občini Ajdovščina javnega prevoza večinoma ne uporabljajo (69,5 %), pri čemer je najpogostejši razlog, da do njega nimajo dostopa, tako da je potovanje z avtomobilom bolj praktično in tudi cenejše. 30,5 % jih javni prevoz uporablja, od tega dve tretjini za prevoz v službo ali šolo oz. za potrebe študija, ena tretjina pa za prostoročasne aktivnosti.

Slika 5: Zadovoljstvo z javnim prevozom v občini.

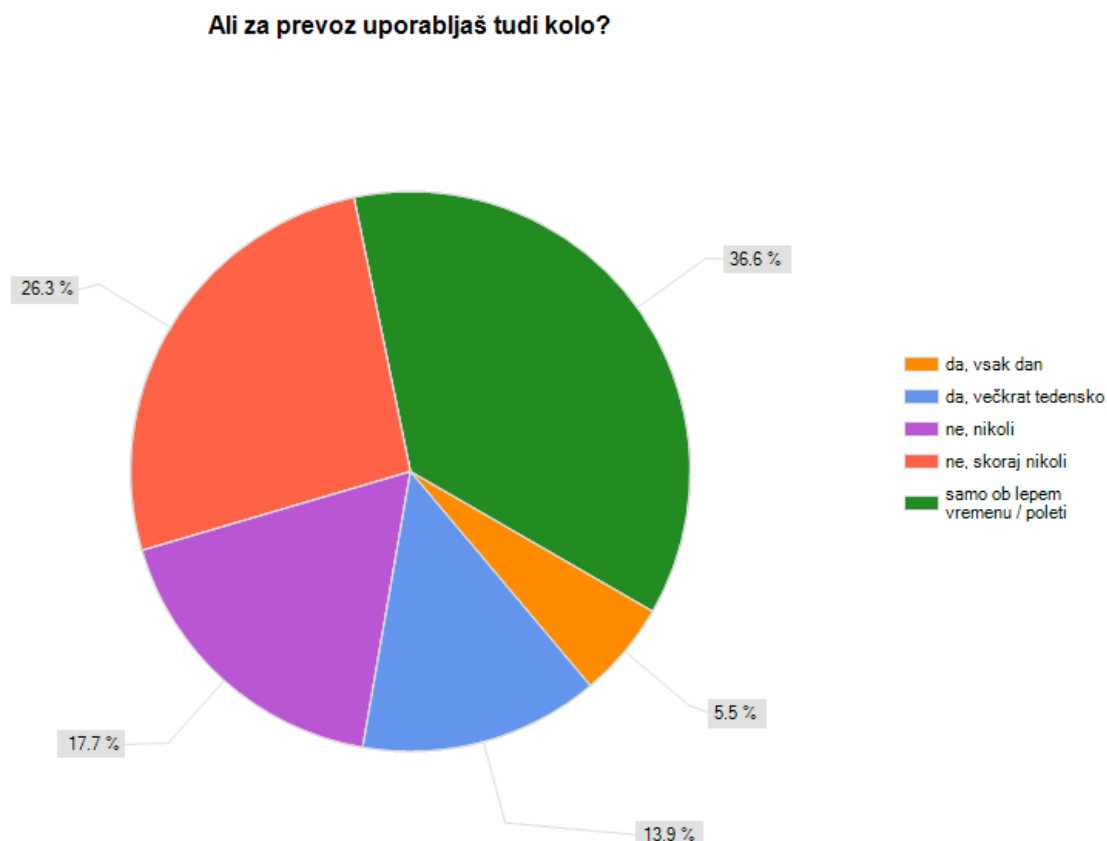
Z javnim prevozom v času začetka in konca šole ter službe **je zadovoljnih 47,3 %, nezadovoljnih pa 52,7 %** anketirancev. Povsem drugače je z zadovoljstvom z javnim prevozom v času popoldanskih in drugih prostočasnih aktivnosti, s katerimi je **zadovoljnih samo 26 %, nezadovoljnih pa 74 %** vprašanih. Prav tako je za večino vprašanih oz. **65,7 % cena javnega prevoza glede na njihove finančne zmožnosti nesprejemljiva**.

62,7 % mladih v občini meni, da **prometna infrastruktura ne vpliva na njihovo mobilnost**, medtem ko jih **37,3 % meni nasprotno**. Med slednjimi so kot razloge navedli predvsem slabe ceste in stalne zapore cest zaradi obnov, pomanjkanje ustreznih avtobusnih relacij in predolgo potovanje z javnim prevozom, neobstoj železniških povezav ter pomanjkanje kolesarskih stez in slabo vzdrževane pločnike.

Mnenje je prav tako razdeljeno glede ocene stanja prometne infrastrukture v občini. **46,5 %** jih meni, da je **za infrastrukturo dobro poskrbljeno**, medtem ko jih **53,5 % meni, da temu ni tako**.

Slika 6: Uporaba kolesa med mladimi v občini Ajdovščina.

Na vprašanje o uporabi kolesa je 5,5 % vprašanih odgovorilo, da ga uporablja vsak dan, 13,9 % kolo uporablja večkrat tedensko, 36,6 % samo poleti in ob lepem vremenu, 26,3 % skoraj nikoli in 17,7 % nikoli. Pri ocenjevanju **kolesarske infrastrukture je 75,4 % mladih ocenilo, da je za kolesarske steze v občini slabo poskrbljeno**. Tako so odgovorili zato, ker menijo, da kolesarskih stez v občini Ajdovščina praktično ni.

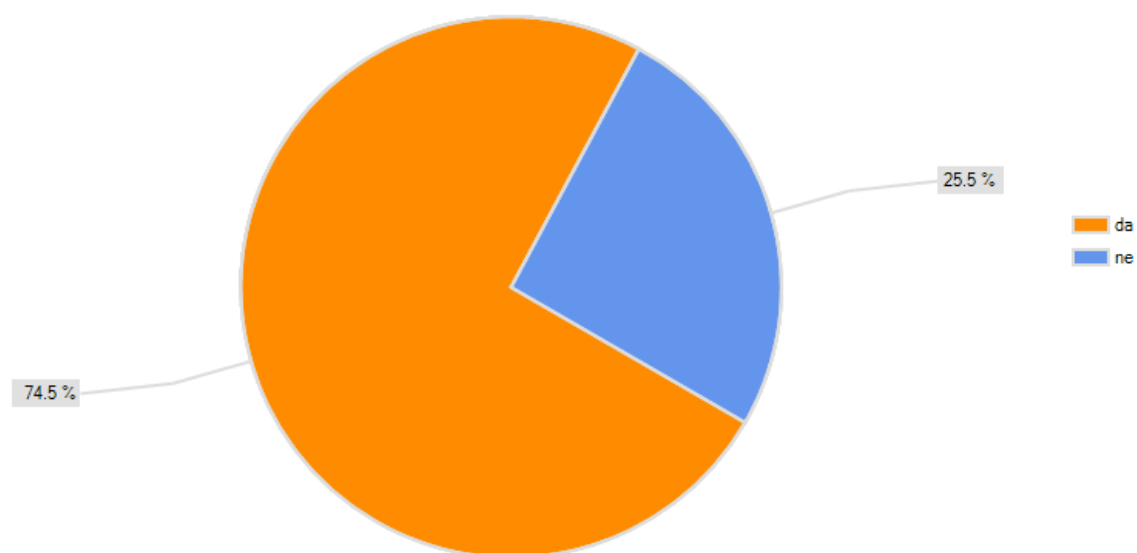
O predlogu o možnosti uvedbe prevoza ponoči ali ob večjih oz. tradicionalnih dogodkih se je pozitivno izreklo kar 91,7 % vprašanih.

Predlogi za izboljšanje mobilnosti mladih v občini in izven nje:

- v sami občini bi morale biti več taksi služb, ki bi jih pridobili s subvencijo, s čimer bi se ustvarilo konkurenčno okolje, ki bi znižalo vrtoglavo ceno prevoza, saj je trenutno ponudnik zgolj eden,
- uvesti izposojevalnico koles (primer dobre prakse Bikelj),
- več avtobusnih linij oz. povezav (predvsem z okoliškimi vasi in večjimi kraji izven občine),
- cenejši javni promet,
- organizacija prevozov ob različnih prireditvah,
- subvencioniran javni prevoz za mlade,
- ureditev železniške povezave in
- ureditev kolesarske steze.

Slika 7: Mednarodna mobilnost in mladi v občini Ajdovščina.

Ali si želiš večjih možnosti za mednarodno mobilnost (kratkotrajna formalna in neformalna izobraževanja v tujini, izmenjave, praksa itd)?

V povezavi z mednarodno mobilnostjo je **74,5 %** mladih odgovorilo, da si želijo **več možnosti za mednarodno mobilnost** v smislu kratkotrajnih formalnih in neformalnih izobraževanj v tujini, izmenjav in praks. Najpogosteje so mladi **izpostavljali** željo po izobraževanju in opravljanju delovnih praks v tujini, saj menijo, da jim bo to pomagalo pri iskanju zaposlitve in tudi pri delu samem, prav tako pa menijo, da je **mednarodna mobilnost dobra priložnost za izboljšanje znanja tujih jezikov, katerih znanje je danes nujno.**

Glavna ovira pri uresničevanju ambicij po mednarodni mobilnosti je pomanjkanje finančnih sredstev.

2.6 IZOBRAŽEVANJE

47,6 % mladih bi se **odločilo za izobraževanje lokalno značilnega poklica**, če bi bilo za takšno izobraževanje mogoče pridobiti kadrovske štipendije, **52,4 %** pa jih te možnosti ne bi izkoristilo.

Zaskrbljujoče je, da kar **92,4 %** vprašanih **ne pozna možnosti štipendiranja, ki jih preko regionalne razvojne agencije ponuja občina Ajdovščina**. Med štipendijami, ki jih poznajo, so navedli državno in Zoisovo štipendijo ter kadrovske štipendije.

Slika 8: Poznavanje štipendijskih možnosti na ravni občine.

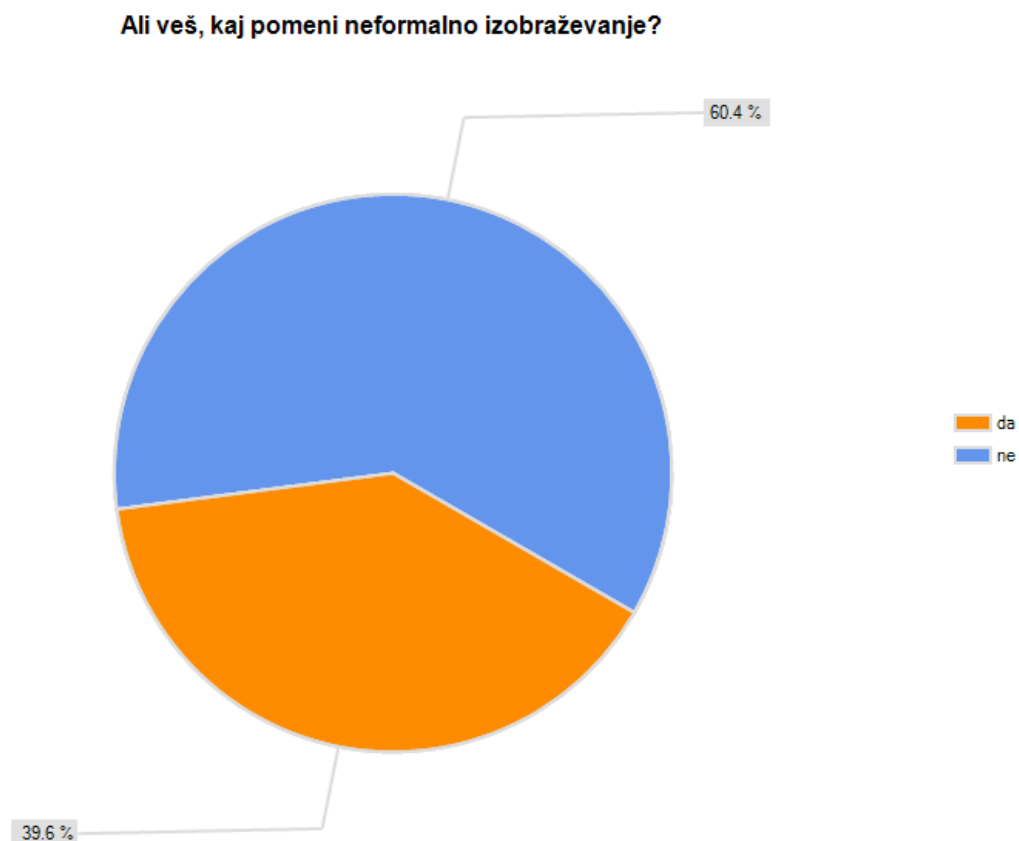

Glede možnosti štipendiranja s strani občine večina mladih ni podala ocene, saj občinske štipendijske sheme ne poznajo.

V primeru, da bi bilo v občini Ajdovščina na voljo več visokošolskih izobraževalnih programov, bi se **za študij v Ajdovščini odločilo 43,8 %** vprašanih, medtem ko bi **56,2 % še vedno študiralo izven občine**. Pri tem vprašanju so nas še posebej zanimali odgovori dijakov in dijakinj. Med srednješolci bi se za študij v občini Ajdovščina, če bi bilo na voljo več visokošolskih zavodov, odločilo **36,5 %** vprašanih, medtem ko bi jih **63,5 % še vedno študiralo izven občine**.

Glede študija vinarstva in vinogradništva **polovica vprašanih nima mnenja, saj študija ne poznajo**. Tisti, ki ga poznajo, pa so izpostavili, da je takšen študijski program v Ajdovščini zelo dobrodošel, saj ustreza okolju in dejavnostim, ki se izvajajo v občini. Izpostavljeno je bilo nepoznavanje študijskega programa zaradi premajhne informiranosti mladih o njem.

Slika 9: Poznavanje neformalnega izobraževanja.

Tisti, ki vedo, kaj pomeni neformalno izobraževanje, ga povezujejo:

- z izobraževanjem, pri katerem ne dobiš formalne potrditve o pridobitvi znanja,
- s tečaji in delavnicami,
- s pridobivanjem dodatnega znanja, poglobljanje in utrjevanje že pridobljenega znanja v kakšnih združenjih, neprofitnih organizacijah itd., pri čemer ni poudarek na priznanju ali potrditvi, ampak na dodani vrednosti znanju,
- z dopolnjevanjem znanja posameznika ter športne ali kulturne aktivnosti,
- z vsakim izobraževanjem, s katerim ne pridobimo formalne izobrazbe, ampak nam koristi v življenju,
- z usposabljanjem na delovnem mestu, s seminarji in delavnicami,
- s potovanji po različnih državah,
- z izobraževanjem izven okvirov formalnih oz. šolskih/srednješolskih/fakultetnih programov in
- z delovanjem v društvih, s prostočasnimi dejavnostmi, spoznavanjem kultur, učenjem komunikacije, z delovanjem v skupini in vodenjem.

Med ponudniki neformalnega izobraževanja v občini Ajdovščina mladi najboljše poznajo **Mladinski center Hiša mladih**, ki ga **pozna 87,1 %** mladih, **Ljudsko univerzo**, ki jo **pozna 73 %** mladih, **program PUM**, ki ga **pozna 37,7 %** mladih, lokalna športna in kulturna društva (30,7 %) in mladinske organizacije (24,2 %).

Na vprašanje, ali se v občini Ajdovščina neformalno izobražujejo, je **71 %** mladih odgovorilo **nikalno**. **19,6 %** se jih **neformalno izobražuje enkrat letno**, **5,9 % večkrat letno** in **3,5 % vsak mesec**. V primerjavi s podatki iz raziskave Mladina 2010 lahko ugotovimo, da so **mladi v občini Ajdovščina nadpovprečno vključeni v neformalna izobraževanja**. Po podatkih raziskave Mladina 2010 se namreč udeležba v neformalnih oblikah izobraževanja na **ravni Slovenije giblje okrog 10 %**.

Mladi večinsko (55,2 %) menijo, da je ponudba neformalnega izobraževanja v Ajdovščini zadovoljljiva, vendar pa jih 67,5 % želi več raznovrstnih programov neformalnega izobraževanja.

Zanimiv je podatek, da kar **61,8 % mladih meni, da jim neformalno izobraževanje na noben način ne pomaga pri pridobivanju zaposlitve**.

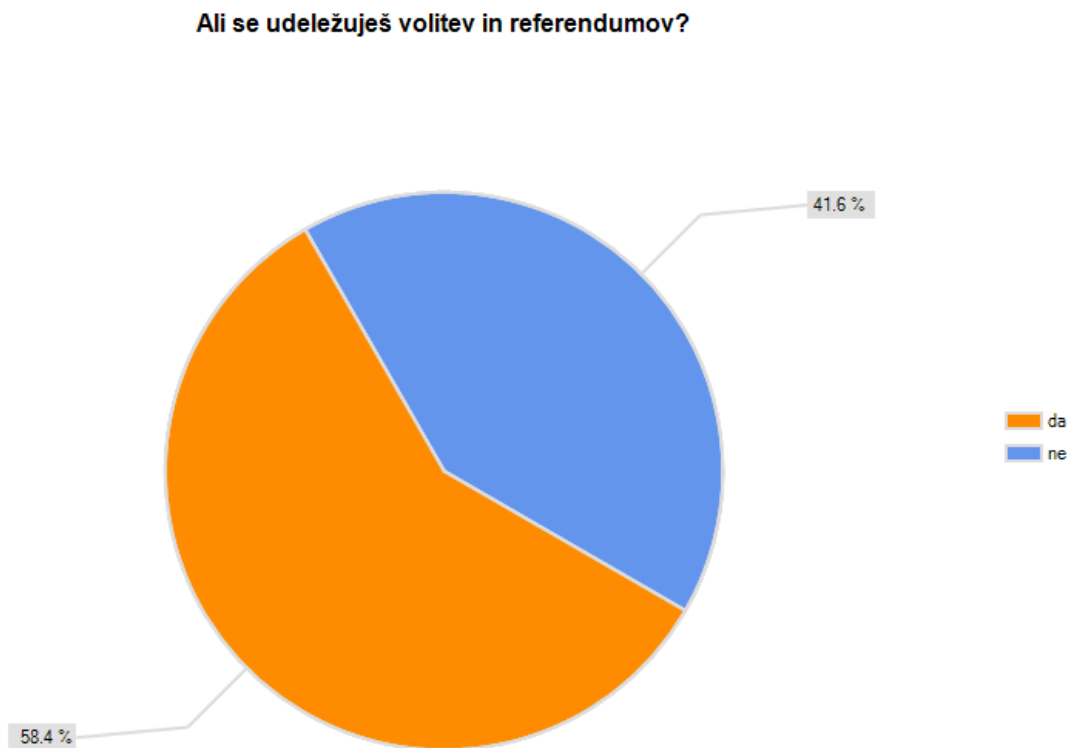
Več kot 42 % mladim se zdi zelo pomembno, da obstaja možnost usposabljanja za vstop na trg dela oz. vrnitve v izobraževalni sistem za tiste, ki so predčasno končali šolanje. Samo 8,7 % meni, da to ni potrebno.

Izmed tistih, ki poznajo pogoje za neformalno izobraževanje (takšnih je 62 % vprašanih), jih 52,6 % ocenjuje kot zadovoljljive ali dobre, 9,5 % pa jih ocenjuje kot slabe.

Mladi menijo, da bi lahko občina prispevala k izboljševanju izobraževanja mladih predvsem z večjo podporo (materialno in nematerialno) društvom, mladinskim organizacijam oz. vsem, ki izvajajo neformalna izobraževanja v obliki tečajev, delavnic ipd. Tistim, ki ponujajo različna izobraževanja mladih, pa priporočajo, da popestrijo in razširijo njihovo ponudbo, ter da več napora vložijo v informiranje mladih o obstoju tovrstnih izobraževanj. Koristni ukrepi bi bili tudi enotna svetovalna točka o možnostih formalnega in neformalnega izobraževanja, več štipendij, boljše obveščanje v vseh občilih (ne le na internetu in občasno v lokalnih časopisih), plakati in zgibanke na vseh javnih mestih, oblikovanje (neformalnih) študijskih krožkov in skupin za različne tematike (medsebojni odnosi, vzgoja, težave, nasilje, mediacija, pravice mladih, možnosti), več kreativnih delavnic na literarnem področju in časopis ajdovske mladine.

2.7 PARTICIPACIJA

Slika 10: Udeležba mladih iz občine Ajdovščina na volitvah in referendumih.

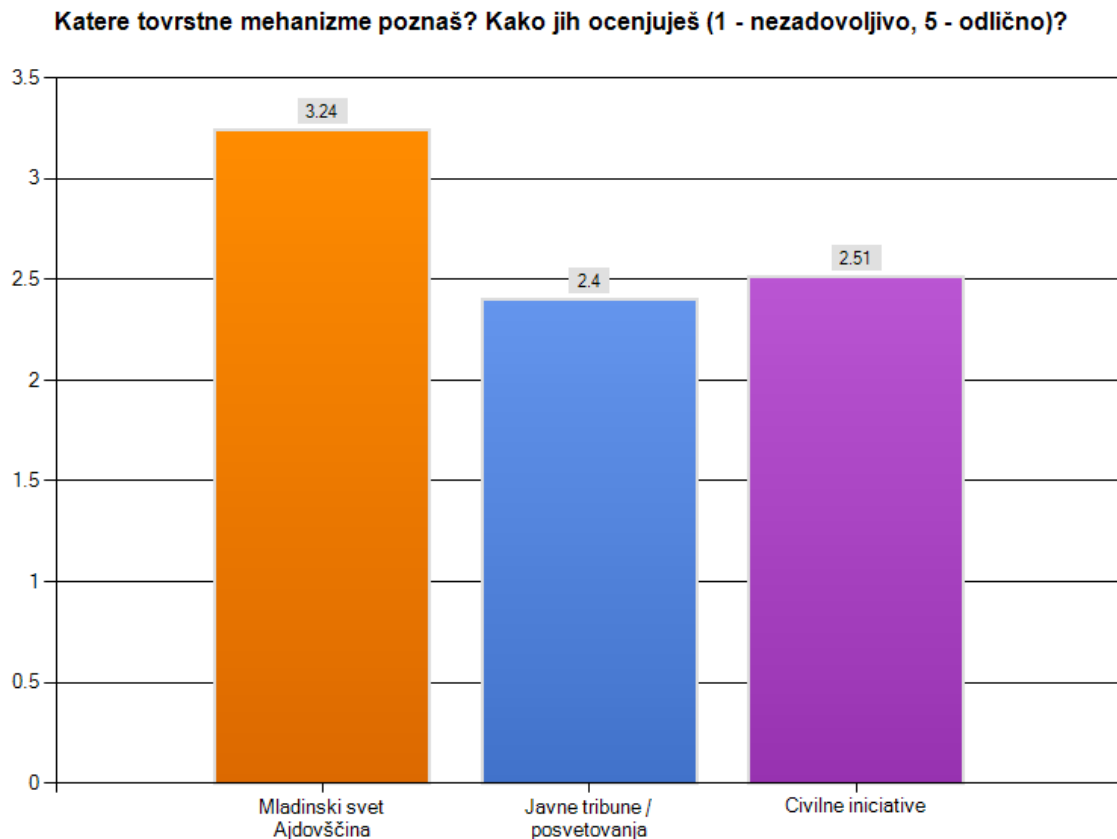
Kljub temu da je participacija mladih na volitvah in referendumih v občini Ajdovščina visoka, pa je situacija pri spremljanju odločitev v lokalni samoupravi drugačna. Te **redno spremlja zgolj 7,3 %** mladih, **20,2 % jih spremlja odločitve, ki vplivajo na njih, njihovo delo ali njihovo organizacijo**, **69,6 % vprašanih pa redko ali sploh ne spremlja sprejemanja odločitev v lokalni samoupravi**.

Anketa je pokazala, da **večine mladih (58,5 %) dogajanje v občinski upravi ne zanima**. Še slabša je slika **spremljanja sej občinskega sveta, saj jih spremlja zgolj 5,6 % vprašanih**. Na drugi strani pa **79,5 % mladih meni, da jih odločitve sprejete na občinski ravni tako ali drugače zadevajo**. Samo **20,6 % jih meni, da jih odločitve ne zadevajo**.

Pri raziskovanju želje po večji vključenosti mladih v sprejemanje odločitev v lokalni samoupravi je takšno **željo izrazilo 38,3 % vprašanih, 61,7 % pa jih to ne zanima oz. si tega ne želijo**.

Ob tem mladi menijo, **da ni na voljo dovolj mehanizmov** za vključevanje v sprejemanje lokalnih odločitev, takšnih je kar **74,3 % vprašanih**. Med obstoječimi mehanizmi, ki jim omogočajo vključevanje v sprejemanje odločitev, je najboljše ocenjeno delovanje **Mladinskega sveta Ajdovščina, ki so ga anketiranci ocenili s povprečno oceno 3,24**. Mehanizem **javnih tribun in posvetovanj** je bil ocenjen s povprečno oceno **2,4**, medtem ko je **mehanizem civilne iniciative** dobil oceno **2,51**.

Slika 11: Ocena mehanizmov za vključevanje mladih v sprejemanje lokalnih odločitev.

V javno življenje v občini se preko udeležbe na prireditvah, lokalnih akcijah, zborovanjih, podporah peticijam, javnih razprav in merjenja javnega mnenja udeležuje **52,9 %** mladih. **52,5 %** jih meni, da je na voljo dovolj mehanizmov za vključevanje v javno življenje.

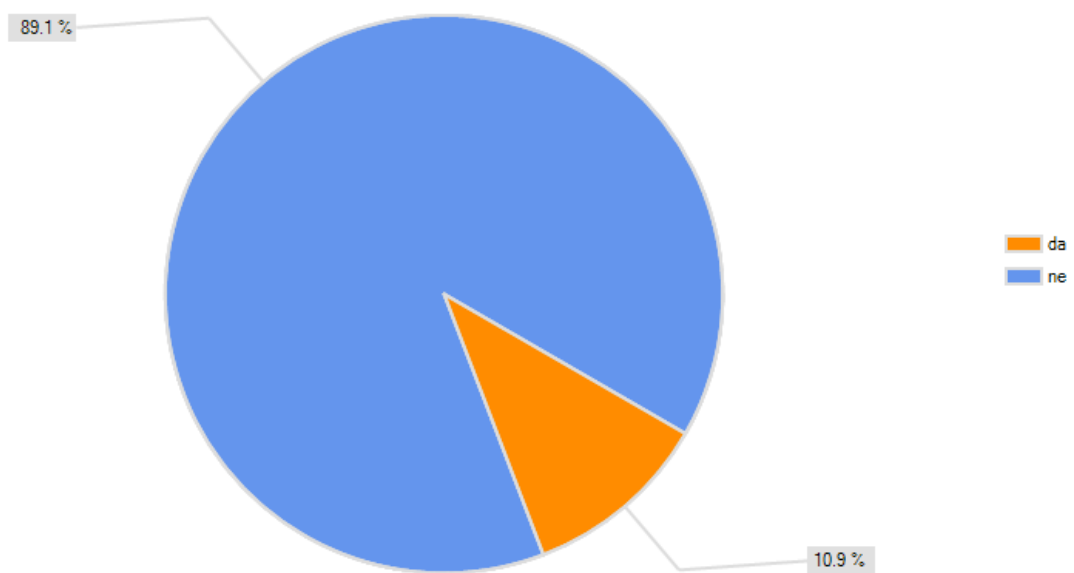
Mladi si želijo več vključevanja pri:

- organizaciji prireditev (športnih, družabnih ...),
- reševanju stanovanjske problematike,
- razvoju podjetništva in gospodarstva občine,
- urbanističnem načrtovanju občine,
- razvoju ekologije v občini,
- reševanju problematike zaposlovanja mladih in
- na področju mladih nasploh (v mladinskih organizacijah in na ravni občine).

Enoznačen pa je odgovor na vprašanje “Ali meniš, da je tvoje mnenje glede javnih zadev v občini slišano/upoštevano?”, na katerega je nikalno odgovorilo 89,1 % mladih.

Slika 12: Mnenje anketirancev o upoštevanju mladih v občini Ajdovščina.

Ali meniš, da je tvoje mnenje glede javnih zadev v občini slišano/upoštevano?

2.8 ZDRAVJE

Dve tretjini (66,1 %) mladih v občini Ajdovščina meni, da imajo dovolj možnosti za rekreacijo v prostem času, obenem pa jih **70,3 % odgovarja, da bi si želeli še več možnosti**. Pri tem je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da jih 75,4 % meni, da imajo manj možnosti za rekreacijo v zimskem času.

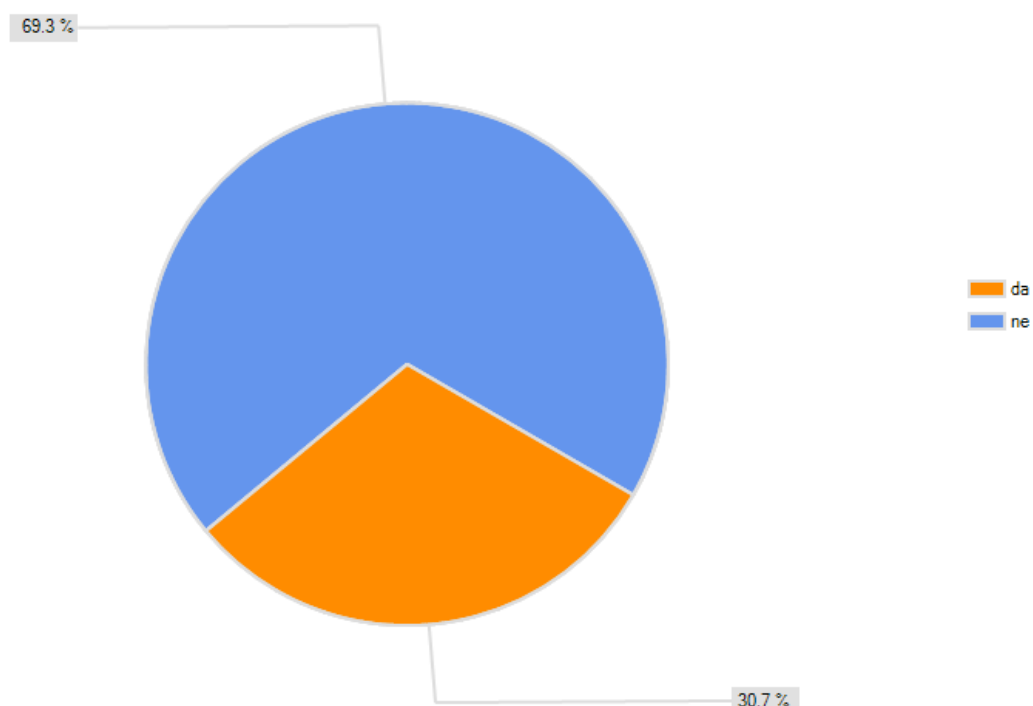
Polovica vprašanih si želi več preventivnih programov na področju zdravja v občini (informiranje na področju zlorabe drog, spolne vzgoje, duševnega zdravja itd.). Prav toliko bi se jih večjega števila takšnih programov tudi udeležilo.

2.9 INFORMIRANJE

Na vprašanje o **zadostni informiranosti** o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti, prostočasnega udejstvovanja, vključevanja v procese odločanja itd. v občini je kar **69,3 % mladih odgovorilo, da to ni zadostno.**

Slika 13: Mnenje o zadostnosti informiranosti mladih glede določenih tematik.

Ali imaš dovolj informacij o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti, prostočasnega udejstvovanja, vključevanja v procese odločanja itd. v občini?

85,5 % vprašanih ni seznanjenih s spodbudami, ki jih občina namenja **izobraževanju in zaposlovanju mladih.**

Prav tako **87,7 %** mladih ne pozna spodbud občine, ki mladim zagotavljajo **ureditev stanovanjskega vprašanja.**

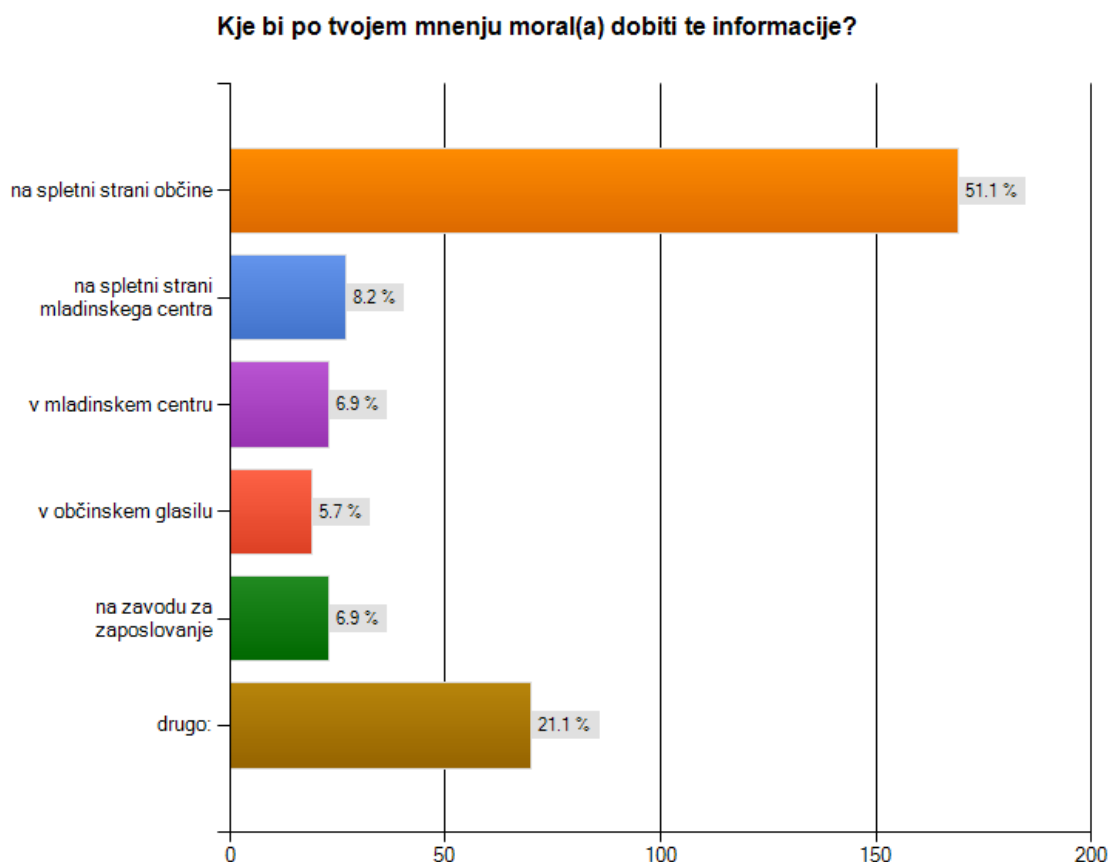
To je vsekakor zaskrbljujoče, saj je **53,2 % vprašanih odgovorilo, da takšne informacije vplivajo na njihove odločitve o načinu življenja in delu.** Pri tem izpostavljajo, da to najbolj vpliva na odločitve glede reševanja stanovanjskega vprašanja, izbire študija oz. srednješolskega programa, izbire službe in ne nazadnje odločitve – ostati v občini Ajdovščina ali se preseliti.

Mladi te informacije iščejo na spletni strani občine, v Mladinskem centru Hiša mladih, v TIC Ajdovščina, na spletnih straneh, ki ponujajo informacije o štipendijah, zaposlitvah in stanovanjih

(ess.gov.si, kariera.si, nepremicnine.net ...), v lokalnem časopisu, na spletnih socialnih omrežjih in na spletu nasploh.

51,5 % vprašanih meni, da bi morale biti informacije o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti in prostočasnega udejstvovanja **na voljo na spletni strani občine**, **8,2 %** jih meni, da bi morale biti na voljo na **spletni strani mladinskega centra**, **6,9 %** jih meni, da bi morale biti na voljo **v mladinskem centru**, **5,7 %** pa v **občinskem glasilu**. **21,1 %** vseh vprašanih meni, da bi morale te **informacije biti na voljo na vseh naštetih mestih**.

Slika 14: Mnenje anketirancev o tem, kje bi želeli dobiti informacije o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti in prostočasnega udejstvovanja.

Za mladinsko dogajanje v občini se zanima 83,2 % mladih, informacije o tem dogajanju pa spremlja 58,3 % vprašanih. Anketiranci predlagajo, da se **te informacije objavljajo na spletu**, v Mladinskem centru, na socialnih omrežjih (predvsem Facebook), preko elektronske pošte, v časopisih, preko plakatov in letakov ter drugih oblik oglaševanja. **Predlagali so tudi ustanovitev glasila za mlade.**

Informacije o procesih odločanja v občinski upravi in občinskem svetu zanimajo 29,1 % mladih, 70,9 % pa jih ne zanimajo. To je verjetno povezano tudi z dejstvom, da kar **90,9 % mladih ne pozna področij, na katerih lahko lokalna samouprava sprejema lastne odločitve.**

3. NACIONALNI KONTEKST

Analiza ankete je potrdila nekatera dognanja o mladih v občini Ajdovščina, ki jih je bilo moč oblikovati na podlagi ugotovitev raziskave Mladina 2010. Tako kot mladi na nacionalni ravni se tudi ajdovska mladina izrazito dobro počuti v svojih izvornih družinah. Posledica tega ter seveda tudi posledica finančnih ovir pri reševanju stanovanjskega vprašanja je, da se mladi zelo pozno odseljujejo od svojih staršev.

Na področju zaposlovanja so mladi v občini Ajdovščina v primerjavi z rezultati nacionalne raziskave v prednosti, saj je delež zaposlenih za nedoločen čas večji od deleža zaposlenih za določen čas. To zagotovo prispeva k lažjemu osamosvajanju mladih v občini Ajdovščina, še zdaleč pa delež zaposlenih za nedoločen čas ni takšen, kot bi si ga mladi želeli.

V občini Ajdovščina je glede na odgovore iz ankete višja tudi politična participacija mladih na volitvah in referendumih. Kljub temu je apatičnost mladih do odločanja na lokalni ravni in delovanja lokalnih institucij na podobno visoki ravni kot slovenska mladina.

Mladi iz občine Ajdovščina se soočajo s podobnimi problemi kot njihovi vrstniki iz drugih slovenskih občin. Veseli nas lahko, da na nekaterih področjih naši mladi pozitivno odstopajo od slovenskega povprečja. Pridobljene podatke iz analize ankete je potrebno skupaj z znanjem, ki ga premorejo mladinske organizacije, lokalni mladinski svet, občina, druge institucije in posamezniki, upoštevati pri pripravi Strategije za mlade v občini Ajdovščina, tako kot je oz. bo Urad Republike Slovenije za mladino podatke, pridobljene z raziskavo Mladina 2010, uporabil za potrebe priprave Nacionalnega programa za mlade.